Таким чином, результати проведених досліджень свідчать, що за дії теплового стресу знижується споживання корму і засвоєння поживних речовин в організмі каченят-бройлерів.

Введення антиоксидантів супроводжується пов'язаними з адаптацією до гіпертермії змінами у використанні поживних речовин корму в організмі каченят. При цьому особливо підвищується використання жирів. Тому при вирощуванні каченят на м'ясо до високоенергетичних кормів необхідно додавати біогенні антиоксиданти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Калитка В.В., ПаєнокС.М., Андрійчук П.Є. та ін. Антиоксиданти в годівлі птиці. – Львів, ІФБ тварин УААН, 1993. — 37с.
2. Методические рекомендации для зоотехнических лабораторий птицеводческих предприятий / Под ред. А.Н.Тишенкова – Загорск, ВНИТИП, 1982.-156с.
3. Богданов Г.А. Кормление сельскохозяйственных животных.- М.: Агропромиздат, 1990.- 624с.
4. Головач В.М., Снітинський В.В., Аксьонова Г.В. та ін. Стреси сільськогосподарських тварин і птиці. – К.: Урожай, 1990 – 144с.

УДК 636.082.36:575.1

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВОВНОВОГО ПОКРИВУ МЕРИНОСІВ ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ АСКАНІЙСЬКОЇ ПОРОДИ[1]

І.І.АНТОНІК – аспірант, Національний аграрний університет, м.Київ

В Україні найбільш поширені вівці асканійської тонкорунної породи [2]. Шляхом селекції з використанням австралійських баранів-плідників тут створено таврійський внутрішньопородний тип мериносів [1]. Найкраще стадо цих овець має племзавод "Червоний чабан" Херсонської області [4]. Фактичні показники вовнового покриву тварин нового селекційного досягнення ще не вивчені, а це стримує розробку обґрунтованої системи поліпшення кращих племінних стад в породі [3,5].

Методика **дослідження.** Робота виконана на поголів'ї усіх статевих і вікових груп овець таврійського типу племзаводу "Червоний чабан". Інструментальні дослідження вовни проведено в ла-

[1] Науковий керівник-доктор сільськогосподарських: наук М.В.Штомпель

бораторії селекції овець Національного аграрного університету. Тонину визначено мікроскопічним методом. Вміст домішок встановлено шляхом промивання і висушування до постійної маси зразків вовни після екстрагування жиру і поту- Кількість звивин та ступінь забруднення по довжині штапелю визначені за допомогою лінійних вимірювань і підрахунків.

Результати досліджень наведені в таблиці 1. Тонина вовнових волокон відповідає породним нормативним вимогам по кожній статевій і віковій групі: баранів-плідників (60-58якість), вівцематок (64-60), баранчиків (64-58), ярок (64-60). У дорослих овець, порівняно з молодняком, вовна товща на 8,1-9,4%. Статевий диморфізм за тониною вовни складає 5,7-7,0%.

Таблиця 1 – Показники дослідження вовни

Статева і вікова група овець	Кількість овець, голів.	Ознака вовнової продуктивності вовни				
		Тонина, мкм	Звивин на 1 см штапелю, штук	В міст домішок, %	Забруднення зовнішньої зони штапелю, %	Забруднення внутрішньої зони штапелю, %
Барани-плідники	108	24,4 ± 0,2 9	3,91 ± 0,06	10,9± 0,33	41,7 ± 0,86	24,9 ± 0,59
Ремонтні барани	202	22,3 ± 0,09	4,12 ± 0,04	12,0± 0,27	43,7 ± 0,56	25,9 ± 0,50
Однорічні Барани	162	21,7 ± 0,10	4,37 ± 0,05	12,2± 0,26	46,7 ± 0,60	28,9 ± 0,54
Вівце матки	60	22,8 ± 0,24	4,35 ± 0,09	12,5± 0,55	42,3 ± 1,01	28,4 ± 0,84
Переярки	140	22,4 ± 0,15	4,21 ± 0,0 5	13,3± 0,34	49,7 ± 0,80	30,8 ± 0,69
Ярки	155	21,1 ± 0,1 5	4,59 ± 0,07	11,9± 0,23	54,7 ± 0,76	36,3 ± 0,76
Все поголів'я	827	22,3 ± 0,07	4,26 ± 0,02	12,1± 0,13	47,0 ± 0,33	29,3 ± 0,30

З тониною пов’язана звивистість волокон. У таврійських мериносів спостерігаються нормальні за формою і великі за розміром звивини. Це особливість вовни австралійських мериносів. Міжгрупова різноманітність дослідного поголів я за середніми показниками тонини волокон і кількістю звивин на 1см довжини штапелю має істотне, але статистично невірогідне співпадання (Rs=-0,373 ± ± 0,464). Це свідчить, що оцінку тонини вовни у виробничих умовах не слід здійснювати тільки за величиною звивин.

У вовновому покриві овець може бути [5] значна кількість мінеральних домішок (до 45%), які проникають на різну глибину в ру-

но по зовнішній і внутрішній зонах штапелю. При збільшенні вмісту і поширення мінеральних домішок руно втрачає товарний вид, а вовна якісні натуральні властивості. За результатами проведених досліджень вміст домішок у вовні таврійських мериносів племзаводу "Червоний чабан" невисокий (12,1%). Питома вага мінеральних домішок у вовні залежить від спадкових особливостей будови руна і умов утримання овець протягом виробничого року. Барани-плідники мають дещо менше домішок в руні (10,9%) і це слід віднести до спадкових відмінностей. Але це не результат спеціального відбору баранів за цією ознакою. Поліпшення захисних властивостей руна тут досягнуто опосередковано в результаті прямого відбору за якісними ознаками вовнового покриву тварин. Інші статеві і вікові групи овець суттєво не розрізняються за показниками вмісту домішок у руні.

Більш чітка закономірність спостерігається за характером розподілу мінеральних домішок у вовновому покриві овець у формі питомої ваги забруднення по довжині зовнішньої і внутрішньої (вимитої) зон штапелю. Найменше проникають мінеральні домішки по зовнішній (41,7%) і внутрішній (24,9) зонах штапелю у баранів-плідників, а найбільше (відповідно 54,7 і 36,3%) – у ярок. У молодняка до першої стрижки (ярки, ремонтні барани і однорічні барани для племпродажу) мінеральні домішки проникають глибше як по зовнішній (в середньому 48,4%), так і внутрішній (в середньому 30,4%) зонах штапелю. У дорослих тварин після першої стрижки (барани-плідники, вівцематки і переярки) ці показники в середньому дещо менші і складають відповідно 44,6 і 28 %. В цілому по дослідному поголів'ю зовнішня зона штапелю забруднена по довжині на 47,0 а внутрішня на 29,3%.

У більшості досліджень вовнового покриву овець не звертали увагу на забрудненість зовнішньої зони штапелю (забруднення без знежирення вовни). Найчастіше вивчали поширення вимитої зони волокон в глибину руна – забруднення і знежирення вовни по довжині внутрішньої зони штапелю. Бажана мінімальна і однакова відносна забрудненість вовни по зонах пучків волокон. В ідеальних варіантах забрудненість верхівки вовни не повинна перевищувати 1,5-2см (16-20% і менше загальної довжини штапелю). Захисні властивості вовнового покриву щодо проникнення мінеральних домішок в глибину руна формуються на основі комплексного поєднання багатьох ознак, причетних до формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець: густоти вовни, довжини штапелю, тонини волокон, кількості і якості жиропоту, характеру звивистості вовнинок, пружності вовни. Проникнення мінеральних домішок в глибину руна по зовнішній зоні штапелю без зне-

жирення вовни більшою мірою зумовлено недостатньою густотою вовни та відсутністю оптимального поєднання густоти і довжини вовни, а також надмірною жиропітністю руна. Опосередковано тут важливе значення має і тонина волокон, оскільки вона тісно корелює з довжиною і густотою вовни.

Вимитість вовни, або ступінь відносного забруднення довжини внутрішньої зони штапелю з повним знежиренням волокон залежить від кількості і якості жиропоту, особливості звивистості волокон, характеристик пружності і м'якості вовни. Недостатня стійкість жиропоту до факторів навколишнього середовища – основна причина знежирення і забруднення верхньої частини внутрішньої зони штапелю. Недостатня жиропітність руна теж сприяє є цьому, але і надлишок недоброякісного жиропоту не попереджує негативної явища. Чітка по всій довжині звивистість у поєднанні з оптимальною кількістю високоякісного жиропоту та бажаною м якістю волокон складають ідеальний компонент в системі захисних властивостей руна мериносів.

ВИСНОВКИ

В племзаводі "Червоний чабан" таврійські мериноси асканійської породи різних статевих і вікових груп мають тонину вовни від 21,1 до 24,4 мкм , звивин на 1 см штапелю – від 3,91 до 4,59, мінеральних домішок в руні – від 10,9 до 13,3%, вимиту зону штапелю – від 24,9 до 36,3%.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Даниленко Г.К. Пути интенсификации мериносового овцеводства юга Украины // Вівчарство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник .-К.: Аграрна наука, 1998.-ВИП.ЗО.-С71-75.
2. Летучев К.П. Асканійська порода овець--К.: Урожай, 1991.-176с.'
3. Туринский В.М. Формирование конкурентноспособной отрасли овцеводства Украины в условиях рыночных отношений // Вівчарство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. -К.;Аграрна наука, 1998.-Вип.30.- с.10-14.
4. Штомпель М.В. Таврійський внутрішньопородний тип асканійських тонкорунних овець // Науково-виробничий бюлетень "Селекція", 1994.-С 84-87.
5. Штомпель М.В. Шляхи вдосконалення тонкорунних овець таврійського внутрішньопородного типу // Розведення і генетика тварин. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. –1999. –Вип.31-32. –С.287-288.